

4. Максименко С.Д. Загальна психологія: Підручник. – К.: Форум, 2000. – 543 с.
5. Федорчук В. М. Соціально-психологічний тренінг „Розвиток комунікативної компетентності викладача”: Навчально-методичний посібник. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2003. – 240 с.
6. Цимбалюк І.М. Психологія спілкування: Навчальний посібник. – К.: ВД „Професіонал”, 2004. – 304 с.
10. Яценко Т.С. Психологічні основи психокорекції: Навч. посіб. К.: Либідь, 1996. – 246 с.

УДК 159.922:7.01

КІДАЛТИ – ІНФАНТИЛЬНІ ДОРОСЛІ АБО ТВОРЧІ ОСОБИСТОСТІ: СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ

*Рочева О.В., Львівський державний університет безпеки
життєдіяльності, Гуманітарний факультет, напрям підготовки
«Практична психологія»*

*Кривошишина О.А., доктор психологічних наук, доцент, завідувач
кафедри практичної психології та педагогіки Львівського державного
університету безпеки життєдіяльності*

Кідалт, або дорослі діти (скорочення від англ. Kid - дитина і англ. Adult - дорослий) - доросла людина, що зберігає свої дитячі та юнацькі захоплення.

Вперше слово зафіксовано в 1985 році в газеті «The New York Times» для опису чоловіків 30 років і старше, які захоплюються мультфільмами, фентезі, комп'ютерними іграми і марними, але красивими і часто дорогими пристроями. Та зараз звичайно, до кідалтів можуть відносити і інші верстви населення, як жінок різного віку які зберігають свої дитячі та юнацькі захоплення так і чоловіків, не лише тих, яким поза 30. Та як виявилось серед кідалтів більше чоловіків, ніж жінок [1].

Часто термін кідалт ототожнюють з терміном інфантилізм, проте це не зовсім так, звичайно у кідалтів є присутні елементи інфантильності, але лише частково, оскільки вони здатні самостійно вирішувати власні проблеми і брати на себе відповідальність за свої вчинки, чого інфантильні особистості бажають уникати. Кідалти пристосовані до життя, але у них залишаються їхні дитячі захоплення, яким вони віддають досить багато часу, тому що вони для них є важливі, це для них можливість самовираження та отримання певної емоційної забарвленості у житті, можливість відволіктися від буденних проблем.

У психології для позначення цього складу особистості використовується латинський термін *puer aeternus* («вічний хлопчик»), юнгіанський архетип. За Юнгом, архетип – це модель поведінки, яку людина реалізує часто сама того не бажаючи. Марія-Луїза фон Франц, послідовниця К. Юнга, детально досліджувала питання моделі поведінки архетипу «вічний хлопчик» або пуер. Архетипний комплекс пуера присутній в тій чи іншій мірі в багатьох людей. Це набір досить характерних рис і особливостей. Він може проявлятися обґрунтовано або недоречно, бути адаптивним або дезадаптивним, вдалим для особистісного розвитку чи деградуючим для індивідуальної зрілості. Як він впливатиме на особистість залежить від його місця, часу і проявів, також від зовнішніх соціальних умов [4].

Архетип «Пуера» в юнгіанській психології є з одного боку відображенням цілісності і відродження Самості (аналога присутності божественної іскри як безсмертного духу в кожній людині), з іншого – образом інфантильності. Про цю подвійність писала Марія-Луїза фон Франц: "Образ дитини завжди символізує природність, безпосередність. Разом з тим неймовірно важкість представляє собою завдання визначити, чи пов'язаний цей образ з проявом інфантильною Тіні, яку слід відокремити і придушити, або ж з якимсь творчим аспектом, що сприяє нашому просуванню вперед. І в кожному випадку це проблема етичного характеру. Дитина завжди знаходиться і позаду нас, і попереду. Позаду нас вона являє собою інфантильну Тінь, дитячу нерозвиненість, яку слід принести в жертву, інакше вона затягне нас назад в залежність, лінощі, розбещеність, змусить нас бігти від проблем, відповідальності та самого життя. З іншого боку, якщо дитина виявляється попереду нас, це означає оновлення, шанс зберегти вічну юність, знайти безпосередність і природність, отримати нові можливості - це означає потік життя в напрямку творчого майбутнього" [3, с.150].

Праобразом кідалтів можна вважати літературного героя Пітера Пена, який ніяк не хотів дорослішати. Також до них можна віднести Карлсона – «чоловіка в самому розквіті сил», який літає з пропелером і грає в дитячі ігри. Таким чином, у психології кідалтизм тісно пов'язаний з «синдромом Пітера Пена» і «синдромом Карлсона». Психологи пояснюють «синдром Пітера Пена» як відносно м'яку, поверхневу форму відходу від реальності у світ ілюзій - ескапізм. Ескапізм - це одна з базових, невід'ємних здібностей людської психіки, нерозривно пов'язана з уявою, фантазією і пізнавальним інстинктом. Можливість людської свідомості відірватися від «тут і тепер» і вийти за межі безпосередньо навколишньої дійсності. Будь-яка активна діяльність (кар'єра, мистецтво, спорт, мода, рольові ігри, секс, релігія і т. ін.) може стати способом ескапізму, якщо людина використовує її в якості компенсації

недозволенних особистих проблем. Способом ескапізму може стати і пасивна діяльність (перегляд фільмів, читання книг, алкогольне або наркотичне сп'яніння, медитація і т. д.). Ескапізм не є хворобою і не внесений ні в які медичні довідники, хоча, будучи доведений до крайності сторонніми причинами, може стати нав'язливою манією. Це не самообман, в ході якого людина підміняє бажаною реальністю справжню, це активне творче конструювання суб'єктивної реальності, яке може послужити способом до кращого розуміння реальності об'єктивної [1].

Отже, кідалтизм включає в себе прояви інфантильності та есканізму, але не в крайніх їхніх формах, це не патологія, а можливість емоційно забарвити свій світ, урізноманітнити його, позбутися негативних емоцій. Дитячі та юнацькі захоплення не деградують особистість, а навпаки дозволяють їй справитися з неприємностями. Підтвердженням цього, є те, що часто кідалтами є досить успішні люди, такі наприклад, як Моцарт, Майкл Джексон, Хаяо Міядзакі. Таким чином, кідалти – особистості здатні до творчого самовираження та самореалізації.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Ескапізм*//Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://ru.wikipedia.org/wiki/Ескапізм>
2. *Кідалти*//Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://ru.wikipedia.org/wiki/Кідалти>
3. фон Франц. *Вечный юноша. Puer Aeternus* / Пер. с англ. В. Мершавки. – М.: Класс, 2009. – 376 с.
4. *Puer aeternus*//Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: http://ru.wikipedia.org/wiki/Puer_aeternus

УДК 159.91

ІНДИВІДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ СТРЕСОСТІЙКОСТІ СПОРТСМЕНІВ У ЕКСТРЕМАЛЬНИХ ВИДАХ СПОРТУ

*Руженкова А.О., Національний авіаційний університет
Гуманітарний інститут, кафедра авіаційної психології
Долгова О.М., кандидат біологічних наук, доцент*

Кожен з нас так чи інакше стикається у своєму житті зі стресом. Звичайно, специфіка та інтенсивність стресорів залежить від діяльності в яку залучена людина. Так, наприклад, суттєвим джерелом стресу є спортивна діяльність. Хвилювання, яке відчуває спортсмен перед